

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 20. maj 2021

Indberetning fra rigsombudsmanden i Grønland

Fare for fjeldskred

Nye undersøgelser fra bl.a. GEUS viser, at der er fare for ny fjeldskred i Karratfjorden ved Uummanaq. Det var et fjeldskred fra Karratfjeldet, der i juni 2017 udløste en tsunami, der kostede menneskeliv og førte til, at bygderne Nuugatsiaq og Illorsuit blev rømmet.

Ved tsunamien i 2017 var opskylshøjden 6 meter. Løbende observationer af Karratfjeldet indikerer bevægelse i et større fjeldmassiv, som i tilfælde af et samlet skred anslås at kunne udløse en tsunami med opskylshøjder på beboede steder på op mod 23 meter. Det vurderes ikke muligt at etablere et effektivt varslingsystem, dels pga. de geologiske forhold, dels fordi der kun vil gå kort tid – mellem 23 og 38 minutter – fra et skred indtræffer til tsunamien rammer beboede steder. Det er ikke muligt at forudsige tidspunkt eller omfang af skred – KNR beskriver, at det kan ske ”i morgen eller om 200 år”.

En delegation under ledelse af formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede har i maj 2021 gennemført borgermøder i Uummanaq by og bygderne Niaqornat, Qaarsut, Ikerasak, Saattut og Ukkusissat for at oplyse om situationen og fremsætte tilbud om hjælp til frivillig flytning og genhusning af berørte borgere. Der er ikke for nærværende planer om lukning af bosteder.

Råstoffer

Det er Naalakkersuisuts mål at stoppe mineprojektet ved Kvanefjeldet, og Naalakkersuisut agter derfor at fremsætte forslag til nul-tolerancepolitik over for udvinding af radioaktive materialer på Inatsisartuts efterårssamling. Indtil videre fortsætter sagsbehandlingen af mineprojektet dog inden for rammerne af gældende lovgivning. Det indebærer bl.a., at der forudses gennemført høringsmøder i Sydgrønland. I medfør af gældende lovgivning skal Naalakkersuisut herefter tage stilling til, om der kan tildeles en udvindingstilladelse.

Det franske mineselskab Orano Mining Ltd., som i januar 2021 fik efterforsknings-tilladelse til at lede efter uran i Sydgrønland, har til avisen Sermitsiaq oplyst, at man indtil videre ikke vil indlede efterforskning i respekt for ”den retning, som den nyudnævnte koalition har valgt”. Selskabet beholder dog sine licenser og efterforskningstilladelse til uran og andre metalliske stoffer, som er tildelt for en periode af 5 år.

Selskabet Greenland Ruby A/S, der siden 2017 har udvundet rubiner og safirer fra Aapaluttoq-minen syd for Nuuk, har ultimo april indgået en aftale med det amerikanske minefinansieringsselskab Nebari Natural Resources Credit Fund om en

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqquataa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

finansieringsfacilitet på 18 mio. USD. Aftalen angives at være en af de største i smykkeindustrien. Greenland Ruby A/S kæmper med høje produktions- og transportomkostninger og har igennem flere år fået tilført kapital fra det norske moderselskab LNS Greenland.

Siumut mister borgmesterpost

Ved kommunalvalget i april 2021 blev Siumut det største parti i Avannaata Kommune (Nordkommunen). En længere kæde af politiske forviklinger, som bl.a. indebærer, at valgets topscorer blev ekskluderet af Siumut, og at den siddende borgmester, Palle Jeremiassen, blev løsgænger, er endt med, at Palle Jeremiassen bevarer borgmesterposten. Siumut har herefter blot borgmesterposten i én af Grønlands 5 kommuner, mod 3 før valget.

Der blev kort efter valget indgået en samarbejdsaftale mellem Siumut og Naleraq. Ifølge denne aftale ville Sakio Fleischer (S) fra Uummannaq blive borgmester. Naleraq valgte imidlertid at trække sig fra samarbejdet under henvisning til intern uro i Siumut, hvorefter Jeremiassen kunne danne en koalition med samtlige partier uden om Siumut. Tabet af borgmesterposten har vakt skuffelse i Uummannaq, hvor der er igangsat en underskriftindsamling med krav om deling af kommunen.

Corona: Tre tilfælde på Thule Air Force Base

Tre personer på Thule AFB er testet positive for COVID-19. Den ene er indrejst direkte fra USA, mens den anden er ankommet fra København via Kangerlussuaq. Den tredje menes smittet på basen. Grønlands epidemikommission har som følge af situationen forbudt trafik mellem basen og steder i Grønland frem til 1. juni 2021. Undtaget herfra er personel til basen, som kan indrejse via Kangerlussuaq. Vaccinationsprogrammet i Grønland er under udrulning. Knap 75 pct. af befolkningen afventer endnu vaccination. Godt 15 pct. har fået 1. vaccine, mens ca. 10 pct. har fået 2. vaccine.

Økonomi

Air Greenland A/S har offentliggjort sit årsregnskab. Årets resultat før skat er på 32,6 mio. kr., hvilket er 74,0 mio. kr. lavere end 2019. Den negative udvikling i resultatet relateres direkte til coronapandemien, der har medført lavere efterspørgsel, restriktioner og væsentlige usikkerheder i markedet.

GrønlandsBankens kvartalsregnskab for 1. kvartal 2021 viser et resultat på 40,2 mio. kroner før skat, mod 16 mio. kroner i 2020, der var voldsomt påvirket af coronasituationen. Bankens udlån er på 3,905 mia. kroner, og med garantier på 1,8 mia. kroner er der samlet tale om det hidtil højeste niveau i bankens historie. På baggrund af den fortsatte usikkerhed om pandemiens udvikling fastholder GrønlandsBanken forventningen til hele 2021 med et forventet resultat på 115-135 mio. kr. før skat mod 130,9 mio. kr. i 2020.

Mikaela Engell